

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 624

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 21 decembrie 1999

SUMAR

	Pagina	Pagina	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 134 din 5 octombrie 1999 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 166/1998, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21 din 28 septembrie 1998.....	1-3		
		Decizia nr. 163 din 21 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 269 din Codul de procedură civilă.....	3-4
		Decizia nr. 165 din 21 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal.....	4-6
		Decizia nr. 173 din 4 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 215 alin. 4 din Codul penal și a dispozițiilor art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală	6-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 134

din 5 octombrie 1999

privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 166/1998, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21 din 28 septembrie 1998

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Claudia Miu — magistrat-asistent șef

Guvernului nr. 43 din 10 iulie 1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 166 din 17 august 1998, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agrozootehnica” — S.A. Odoreu în Dosarul nr. 1.758/1998 al Judecătorei Satu Mare.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Societatea Comercială „Agrozootehnica” — S.A. Odoreu și Banca Agricolă — S.A. — Sucursala Satu Mare, legal citate.

Cauza fiind în stare de judecată, se dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției, invocând în sprijinul susținerii sale practica

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a

jurisdicțională a Curții Constituționale, în aceeași materie, care a statuat constant că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 nu contravin dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 iunie 1998 Judecătoria Satu Mare a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A., excepție ridicată de debitoarea Societatea Comercială „Agrozotehnica“ — S.A. Odoreu în Dosarul nr. 1.758/1998 al acelei instanțe.

În motivarea excepției s-a susținut că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 contravin prevederilor art. 15 alin. (2), art. 51 și 78 din Constituție, deoarece se aplică și contractelor de credit încheiate cu Banca Agricolă — S.A., înainte de intrarea în vigoare a ordonanței.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, pentru că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 contravin dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Constituție, deoarece, în speță, la data încheierii contractelor de credit aveau regim de titluri executorii numai contractele încheiate cu Banca Națională a României, iar nu și cele încheiate cu alte bănci. Dispozițiile criticate sunt neconstituționale, întrucât, prin coroborare cu art. 2 partea introductivă din aceeași ordonanță, contravin principiului neretroactivității legilor prevăzută la art. 15 alin. (1) din Constituție.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. Autoritățile menționate nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit prevederilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A.

Examinând legalitatea sesizării, Curtea observă însă că după data de 2 iunie 1998, dată la care instanța de judecată hotărâse sesizarea Curții cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor anterior menționate, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 a fost aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 166 din 17 august 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 304 din 20 august 1998. Ulterior,

aceeași ordonanță a fost din nou modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 29 septembrie 1998. Curtea reține că dispozițiile art. 5 din aceeași ordonanță nu au fost modificate prin legea de aprobare a ordonanței sau prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21 din 28 septembrie 1998. Așadar, Curtea a fost legal sesizată cu dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, cu modificările ulterioare, potrivit cărora „*Contractele de credit încheiate între Banca Agricolă — S.A. și împrumutații săi pentru creditele și dobânzile ce intră sub incidența prevederilor prezentei ordonanțe de urgență constituie titluri executorii*“.

Curtea Constituțională constată că dispozițiile acestui articol nu conțin, în sine, nici o dispoziție cu caracter retroactiv, astfel încât ele nu contravin prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2), potrivit cărora „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile*“, și nici dispozițiilor art. 78, conform cărora „*Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei*“. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, cu modificările ulterioare, nu cuprinde, nici în art. 5 și nici în alte articole, vreo prevedere potrivit căreia dispozițiile art. 5 se aplică și contractelor de credit încheiate anterior datei intrării în vigoare a ordonanței.

Din analiza excepției de neconstituționalitate rezultă că, în realitate, aceasta nu vizează constituționalitatea dispozițiilor criticate, ci aplicarea lor în timp, adică stabilirea, în urma interpretării, dacă ele sunt aplicabile sau nu și contractelor de credit încheiate anterior intrării în vigoare a actului normativ în discuție, în condițiile în care Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 nu conține dispoziții tranzitorii ori alte reglementări cu privire la aplicarea în timp a textului art. 5. Or, sub acest aspect, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat, în mod constant, că nu intră în competența Curții controlul aplicării dispozițiilor unei legi sub raportul acțiunii lor în timp, ci numai constatarea dacă aceste dispoziții sunt în concordanță cu Constituția. Aspectele care privesc interpretarea efectelor ce se nasc din succesiunea în timp a legilor intră în competența instanțelor de judecată.

De altfel, asupra dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, cu modificările ulterioare, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat, în același sens, de exemplu, prin Decizia nr. 3 din 2 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 11 martie 1999, și prin Decizia nr. 75 din 11 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 9 iunie 1999.

În speță, autoarea excepției a mai susținut că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, cu modificările ulterioare, contravin și prevederilor art. 51 din Constituție, având următorul cuprins: „*Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*“. Curtea constată că aceste dispoziții constituționale, care consacră principiul constituțional al supremației Constituției, justifică acțiunea de înlăturare a efectelor unor norme juridice care contravin legii fundamentale, prin declararea lor ca fiind neconstituționale, ceea ce nu este însă cazul în speță, întrucât textele legale supuse controlului sunt constituționale.

Față de cele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43 din 10 iulie 1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 166/1998, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21 din 28 septembrie 1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agrozootehnica” — S.A. Odoreu în Dosarul nr. 1.758/1998 al Judecătoriei Satu Mare.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 5 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 163 din 21 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 269 din Codul de procedură civilă

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 269 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Deszo Tifan-Kozma și Margareta Tifan-Kozma în Dosarul nr. 733/1999 al Judecătoriei Deta.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Deszo Tifan-Kozma, Margareta Tifan-Kozma, Iosif Peter și Ana Peter, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, întrucât apreciază că textul criticat nu încalcă dispozițiile constituționale, precizând că art. 269 din Codul de procedură civilă, coroborat cu prevederile art. 374 din același cod, reprezintă o garanție a bunei funcționări a autorităților publice, iar nu o imixtiune a Președintelui României în activitatea instanțelor judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 14 iulie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 733/1999, Judecătoria Deta a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a preve-

derilor art. 269 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Deszo Tifan-Kozma și Margareta Tifan-Kozma. În motivarea excepției se susține că textul criticat încalcă art. 80 alin. (2) și art. 125 alin. (1) din Constituție, precum și principiul separației puterilor în stat, prin implicarea Președintelui României în treburile justiției.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată, respingând ca neîntemeiată cererea de suspendare a judecării cauzei, apreciază că excepția de neconstituționalitate este nefondată. Se artă că formula executorie prevăzută la art. 269 din Codul de procedură civilă este o „formulă sacramentală”, care constă într-un ordin dat forței publice să execute o hotărâre judecătorească definitivă, care se bucură de autoritate de lucru judecat, „fără nici o imixtiune din partea vreunei autorități”. Se mai arată că această formulă executorie nu reprezintă o încălcare a atribuțiilor Președintelui României, ci apare ca o garanție a bunei funcționări a autorităților publice. Președintele României este un mediator în sens politic, iar nu în sens juridic, fiind garantul bunei funcționări a celorlalte puteri ale statului.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția trebuie respinsă, deoarece, prin formula executorie prevăzută la art. 269 din Codul de procedură civilă, se confirmă că hotărârea are calitatea de titlu executoriu și se dispune ca autoritățile competente să își exercite atribuțiile care le revin pentru aducerea ei la îndeplinire.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția privește dispozițiile art. 269 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia: „Hotărârile vor fi investite cu formula executorie, după cum urmează:

«Noi, președintele României»

(Aici urmează cuprinsul hotărârii.)

«Dăm împlernicire și ordonăm agenților administrativi și ai forței publice să execute această (hotărâre); procurorilor să stăruie pentru aducerea ei la îndeplinire. Spre credință, prezenta (hotărâre) s-a semnat de...»

(Urmează semnătura președintelui și a greșierului.)

Hotărârea investită se va da numai părții care a câștigat sau reprezentantului ei.“

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că această prevedere legală încalcă art. 80 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 269 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Deszo Tifan-Kozma și Margareta Tifan-Kozma în Dosarul nr. 733/1999 al Judecătoriei Deta.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 21 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 165

din 21 octombrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor
art. 220 alin. 4 din Codul penal**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, ridicată din oficiu de instanță în Dosarul nr. 4.769/1999 al Judecătoriei Cluj-Napoca, privind pe Vasile Nicula.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită admiterea excepției, arătând că dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 41 alin. (2), deoarece creează un regim juridic diferențiat de ocrotire pentru proprietatea privată a statului. Consideră că aceasta reprezintă

o discriminare interzisă de dispozițiile legii fundamentale, cuprinse în textul menționat, referitoare la protecția egală a proprietății private, indiferent de titular. Astfel, potrivit dispozițiilor legale criticate, pentru ocrotirea proprietății private a statului procesul penal este pornit din oficiu, în timp ce pentru protecția proprietății private aparținând altor titulari de drept procesul penal se declanșează numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. În continuare, se referă la jurisprudența Curții Constituționale, și anume la deciziile nr. 177/1998 și nr. 5/1999, prin care s-a statuat, cu privire la o formulare discriminatorie similară, cuprinsă în alin. 2 al art. 213 din Codul penal și, respectiv, la alin. 3 al art. 214 din Codul penal, în sensul că această discriminare contravine dispozițiilor art. 41 alin. (2) din Constituție. În final, reprezentantul Ministerului Public solicită admiterea excepției și constatarea neconstituționalității dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, în măsura în care instituie un regim juridic diferit pentru ocrotirea proprietății private a statului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 6 iulie 1999, pronunțată în dosarul nr. 4.769/1999, Judecătoria Cluj-Napoca a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, ridicată din oficiu într-o cauză penală privind pe Vasile Nicula, învinuit de săvârșirea infracțiunii de tulburare de posesie, prevăzută la art. 220 din Codul penal, în dauna Societății Comerciale „Legume-Fructe” — S.A. din Cluj-Napoca. Plângerea a fost adresată Parchetului care, dispunând încetarea urmăririi penale pentru infracțiunea prevăzută la art. 108 din Legea nr. 18/1991, republicată, a trimis cauza spre soluționare, sub aspectul infracțiunii prevăzute la art. 220 din Codul penal, Judecătoria Cluj-Napoca. Partea vătămată a ridicat excepția lipsei de competență materială a judecătoriai, susținând că urmărirea penală trebuie efectuată din oficiu, potrivit dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, iar sesizarea instanței trebuie să se facă prin rechizitoriul parchetului și nu prin plângerea ei prealabilă. Față de această susținere a părții vătămate, instanța, din oficiu, a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, considerând că acestea contravin prevederilor art. 41 alin. (2) din Constituție, referitoare la ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, deoarece instituie un regim juridic de ocrotire diferit, în funcție de titularul dreptului de proprietate.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția ridicată este întemeiată, deoarece exceptarea de la cerința plângerii prealabile a persoanei vătămate și punerea în mișcare din oficiu a acțiunii penale în cazul în care imobilul este în întregime sau în parte al statului, „asigurând o apărare juridică mai energică a proprietății private a statului”, duce la o „diferențiere neconstituțională între protecția proprietății private a statului și protecția proprietății private a altor subiecți de drept”. Or, datorită acestei diferențe, se arată în continuare, dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal „contravin art. 41 alin. (2) din Constituție, care asigură o egală ocrotire a proprietății private prin lege, indiferent dacă aceasta aparține statului sau altei persoane juridice ori fizice”. În motivarea punctului său

de vedere, Guvernul face referire la jurisprudența Curții Constituționale, și anume la deciziile nr. 177/1998 și nr. 5/1999, prin care, în cazul infracțiunii de abuz de încredere, prevăzută la art. 213 din Codul penal, respectiv al infracțiunii de gestiune frauduloasă, prevăzută la art. 214 din Codul penal, s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor referitoare la punerea în mișcare a acțiunii penale din oficiu, dacă bunul care constituie obiectul material al infracțiunii aparține în întregime sau în parte statului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată, fiind legal sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal, care au următoarea redactare: *„Dacă imobilul este în posesia unei persoane private, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Împăcarea părților înlătură răspunderea penală”*.

În motivarea excepției ridicate din oficiu instanța consideră că alin. 4 al art. 220 din Codul penal contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 41 alin. (2), referitoare la ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, considerând că, deși prin acest text este ocrotită posesia, în realitate aceasta este vizată ca atribut al dreptului de proprietate. Se consideră, de asemenea, de către instanță, că, prin dispozițiile sale, textul de lege criticat instituie o discriminare interzisă de Constituție între protecția proprietății private a statului, caz în care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, și ocrotirea proprietății private a altor titulari ai dreptului de proprietate, caz în care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile alin. 4 al art. 220 din Codul penal instituie o ocrotire juridico-penală diferită, după cum imobilul, la a cărui posesie se referă tulburarea, este ori nu este „în întregime sau în parte al statului”. Astfel textul de lege menționat prevede că acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, atunci când *„acesta este în întregime sau în parte al statului”* și, respectiv, se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în celelalte cazuri, cu posibilitatea, în această din urmă ipoteză, ca, prin retragerea plângerii sau prin împăcarea părților, să se înlătorească răspunderea penală a făptuitorului. Curtea reține că, în ipoteza reglementată prin alin. 4 al art. 220 din Codul penal, valoarea socială explicit apărută este posesia pașnică și netulburată a unui imobil aflat *„în posesia unei persoane private”*. În consecință, pentru existența ca atare a infracțiunii, nu este relevantă natura dreptului de proprietate asupra imobilului a cărui posesie este tulburată (proprietate publică; proprietate privată a statului; proprietate privată particulară), ci numai calitatea de *„persoană privată”* a posesorului imobilului. Cu toate acestea, prin dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal se creează un regim juridic favorabil posesiei ce poartă asupra imobilelor aflate în proprietatea privată a statului în comparație cu posesia ce

poartă asupra imobilelor aflate în proprietate privată particulară, ceea ce atrage, indirect, favorizarea uneia dintre formele proprietății private. Așa fiind, asemenea reglementări, care diferențiază apărarea, prin mijloace de drept penal, a unei valori sociale (posesia pașnică și netulburată a unui imobil) în funcție de titularul dreptului de proprietate asupra aceluși imobil (statul sau, respectiv, altă persoană juridică ori persoană fizică) încalcă, atunci când nu este vorba despre bunuri aflate în proprietate publică, principiul consacrat în art. 41 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „*Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular*”.

De altfel, Curtea reține că textul de lege criticat este asemănător, atât ca formulare, cât și prin consecințele sale, cu textele art. 213 alin. 2 și ale art. 214 alin. 3 din

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Judecătoria Cluj-Napoca în Dosarul nr. 4.769/1999 și constată că dispoziția „*cu excepția cazului când acesta este întregime sau în parte al statului*” din art. 220 alin. 4 din Codul penal este neconstituțională.

Definitivă și obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pronunțată în ședința publică din data de 21 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 173

din 4 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 215 alin. 4 din Codul penal și a dispozițiilor art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 215 alin. 4 din Codul penal și a dispozițiilor art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Mitică Ioniță în Dosarul nr. 2.892/1999 al Tribunalului Teleorman — Secția penală.

La apelul nominal a răspuns Centrul de Inginerie Tehnologică Obiective Nucleare — CITON București, parte civilă, prin consilier Dumitru Lazăr, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul CITON București pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, considerând că prevederile criticate sunt în deplin acord cu dispozițiile Constituției.

Codul penal, în privința căroră Curtea Constituțională a constatat prin Decizia nr. 177 din 15 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999 și, respectiv, prin Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, că dispozițiile „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului*” și, respectiv, „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului*” sunt neconstituționale. Deoarece nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția din prezenta cauză, referitoare la dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal, urmează să fie identică celor adoptate prin deciziile menționate.

Reprezentantul Ministerului Public arată că dispozițiile art. 215 alin. 4 din Codul penal, care reglementează înșelăciunea prin emiterea de cecuri fără acoperire, sunt considerate de autorul excepției ca reglementând înșelăciunea în convenții. Susținerea autorului excepției se întemeiază, evident, pe o confuzie.

Referitor la dispozițiile art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, arată că asupra constituționalității acestora Curtea Constituțională s-a mai pronunțat anterior și, în consecință, pune concluzii de respingere a excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Tribunalul Teleorman — Secția penală, prin Încheierea din 3 august 1999, pronunțată în Dosarul nr. 2.892/1999, a dispus sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 215 alin. 4 din Codul penal și ale art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de inculpatul Mitică Ioniță, trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune, prevăzută la art. 215 alin. 4 și 5 din Codul penal. Prin aceeași încheiere s-a dispus suspendarea judecării cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea excepției autorul arată că dispozițiile art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală sunt contrare prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție, referitoare la prezumția de nevinovăție, precum și prevederilor art. 11 alin. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și celor ale art. 6 alin. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la aceeași prezumție de nevinovăție. În ceea ce privește dispozițiile art. 215 alin. 4 din Codul penal, „care reglementează înșelăciunea în convenții, acestea contravin dispozițiilor art. 20 din Constituție, prin nesocotirea art. 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice“, potrivit căruia „*nimeni nu poate fi întemnițat pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală*“.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate, instanța consideră că aceasta este neîntemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se arată, cu privire la art. 215 alin. 4 din Codul penal, că „acest text se referă la infracțiunea de înșelăciune prin emitere de cecuri fără acoperire și nu la sancționarea cu pedeapsa închisorii a neexecutării unei obligații contractuale“. De aceea invocarea prevederilor art. 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice nu are nici un temei. În legătură cu dispozițiile art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, care reglementează unul dintre cazurile în care se poate dispune arestarea preventivă a inculpatului, se arată că acestea nu contravin dispozițiilor și principiilor constituționale. În concluzie, Guvernul arată că excepția este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 215 alin. 4 din Codul penal și dispozițiile art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală.

1. Dispozițiile art. 215 alin. 4 din Codul penal, considerate de autorul excepției ca neconstituționale, sunt următoarele: „*Emiterea unui cec asupra unei instituții de credit sau unei persoane, știind că pentru valorificarea lui nu există provizia sau acoperirea necesară, precum și fapta de a retrage, după emitere, provizia, în totul sau în parte, ori de a interzice trasului de a plăți înainte de expirarea termenului de prezentare, în scopul arătat în alin. 1, dacă s-a pricinuit o pagubă posesorului cecului, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în alin. 2*“. Autorul excepției afirmă că aceste dispoziții reglementează înșelăciunea în convenții și că ele contravin prevederilor art. 20 din Constituție, prin nesocotirea art. 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care prevede că „*Nimeni nu poate fi întemnițat pentru singurul*

motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală“.

Referitor la această critică de neconstituționalitate, Curtea constată mai întâi că dispozițiile la care se referă autorul excepției nu privesc înșelăciunea în convenții, astfel cum se arată în motivarea aflată la dosar, ci înșelăciunea prin emiterea de cecuri fără acoperire. Înșelăciunea în convenții, ca variantă a infracțiunii de înșelăciune, este prevăzută în alin. 3 al art. 215 din Codul penal, în care se arată: „*Inducerea sau menținerea în eroare a unei persoane cu prilejul încheierii sau executării unui contract, săvârșită în așa fel încât, fără această eroare, cel înșelat nu ar fi încheiat sau executat contractul în condițiile stipulate, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în alineatele precedente, după distincțiile acolo arătate*“.

Curtea constată că, inclusiv în cazul în care autorul excepției ar fi avut în vedere, în realitate, dispozițiile alin. 3, iar nu cele ale alin. 4 al art. 215 din Codul penal, ori chiar ambele dispoziții, critica de neconstituționalitate este neîntemeiată. Înșelăciunea, în oricare dintre variantele sale, este o gravă infracțiune contra patrimoniului, constând în înșelarea încrederii participanților la raporturile juridice patrimoniale, fapt absolut intolerabil în cadrul acestor raporturi juridice. În toate sistemele de drept înșelăciunea sau escrocheria este o faptă incriminată și sever sancționată. Nu poate fi confundată infracțiunea de înșelăciune cu neexecutarea unei obligații contractuale. De aceea, invocarea dispozițiilor art. 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice privitoare la interzicerea sancționării penale a neexecutării unei obligații contractuale este total nepertinentă. Sub acest aspect, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

2. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, Curtea reține că acest text, cu denumirea marginală „*Condițiile și cazurile în care se dispune arestarea inculpatului*“, prevede, printre cazurile în care poate fi luată măsura arestării preventive, la alin. 1 lit. h): „*inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani, iar lăsarea sa în libertate ar prezenta un pericol pentru ordinea publică*“. Autorul excepției susține că aceste dispoziții ar fi contrare prevederilor art. 23 alin. (8) din Constituție, potrivit căruia „*Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată*“. Sunt invocate, totodată, prevederile art. 11 alin. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „*Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării*“, precum și cele ale art. 6 alin. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în sensul căruia „*Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită*“.

Din analiza textului considerat ca fiind neconstituțional nu rezultă însă o încălcare a prezumției de nevinovăție. Prevăzând, printre cazurile în care poate fi luată măsura arestării preventive, și pe acela în care, pentru infracțiunea imputată inculpatului, se prevede pedeapsa închisorii mai mare de 2 ani, legea nu îl consideră pe inculpat deja vinovat de săvârșirea infracțiunii — lucru care nu este posibil de stabilit decât prin hotărârea judecătorească de condamnare rămasă definitivă —, ci prevede numai o condiție pentru luarea măsurii arestării preventive a inculpatului. Termenul *infracțiune*, folosit de legiuitor, are aici semnificația unei fapte prevăzute de legea penală, care se

încadrează într-un anumit text de lege ce o prevede și o sancționează, și nu desemnarea unei infracțiuni a cărei existență să fi fost constatată printr-o hotărâre de condamnare definitivă. Măsura arestării preventive este o restrângere a libertății persoanei, permisă de Constituție prin art. 49, în scopul bunei desfășurări a instrucției penale, iar condiția ca fapta imputată inculpatului să fie prevăzută de legea penală, ca infracțiune de o anumită gravitate, reprezintă tocmai o garanție împotriva luării arbitrare a acestei măsuri.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 215 alin. 4 din Codul penal și a dispozițiilor art. 148 alin. 1 lit. h) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Mitică Ioniță în Dosarul nr. 2.892/1999 al Tribunalului Teleorman — Secția penală.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română — S.A., sectorul 5
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro